

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1936 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om införande av tullfrihet för acceleratorer och antioxidationsmedel för gummiindustrien.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Leffler* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 446, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att tulltaxenummer 206 måtte erhålla förslagsvis följande ändrade lydelse:

206 Anilinolja (anilin) och xylidin samt acceleratorer och anti-oxidationsmedel för gummiindustrien fria».

Vid behandlingen av motionen har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig.

Inom gummiindustrien använda acceleratorer och antioxidationsmedel tulltaxeras i regel som kemiska preparat, ej särskilt nämnda (tulltaxenr 223; stat. nr 540) med tull av 15 procent av varans värde.

Varor av ifrågavarande slag — vissa organiska kemiska preparat — ha numera vunnit allmän användning inom gummivaruindustrien vid vulkanisering av automobildäck och hårdgummi o. s. v. Med deras tillhjälp kan vulkaniseringstiden högst avsevärt nedsättas, varjämte i vissa fall vulkaniseringstemperaturen kan hållas nere till skonande av kautschukblandningen och i denna eventuellt ingående färgstoffer.

I motionen har föreslagits, att acceleratorer och antioxidationsmedel för gummiindustrien skulle hänföras till tulltaxenr 206 (stat. nr 520), under vilket nummer äro upptagna vissa kemikalier, vilka åtnjuta tillfrihet. Till stöd för förslaget har i motionen anförts i huvudsak följande:

Som acceleratorer brukades tidigare oorganiska ämnen såsom zinkvitt, kalk, blyglete etc., men redan omkring år 1915 började organiska ämnen tagas i bruk för samma ändamål. De tidigast använda organiska acceleratorerna vore anilin och tiokarbanilid. Såväl dessa kemikalier som förut omnämnda oorganiska ämnen vore i gällande tulltaxa upptagna med tullfrihet. Sedan längre tid tillbaka hade emellertid förenämnda acceleratorer ersatts av andra, verksammare och för sitt ändamål ännu mera lämpade organiska ämnen, varjämte särskilda antioxidationsmedel kommit i bruk. Den i tulltaxenr 223 stadgade tullen medförde en icke oväsentlig tullbelastning med

hänsyn till kemikaliernas höga värde. De kemiska produkter, varom här vore fråga, vore icke föremål för tillverkning inom landet, och några utsikter för upptagande av en dylik tillverkning syntes — åtminstone för närvarande — icke förefinnas. Genom att modernare kemikalier numera kommit till användning vid vulkaniseringsprocessen hade gummiindustrien sålunda kommit att belastas med tullutgifter, vilka densamma tidigare icke haft att räkna med. I 1925 års tulltaxerevisions betänkande ävensom vid behandlingen i riksdagen av liknande ärenden återfunnes uttalanden om att hjälpmedel, som användes inom industrien och icke tillverkades inom landet, såvitt möjligt borde vara tullfria. Det kunde icke heller anses riktigt, att de företag, som fortfarande vid vulkaniseringen av gummi använde mindre moderna accelerators, skulle åtnjuta tullfrihet för sina hjälpmedel, under det att företag, vid vilka effektivare och mera ändamålsenliga vulkaniseringspåskyndare komme till användning, bleve belastade med tullavgifter för varor, som icke kunde erhållas inom landet. I likhet med vad som vore fallet med en hel del andra hjälpmedel för olika industrier syntes accelerators och antioxidationsmedel för gummiindustrien därför böra särskilt upptagas i tulltaxan med tullfrihet.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit av kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 18 mars 1936 avgivet utlåtande i anledning av motionen. Ämbetsverken ha vid sitt utlåtande fogat ett från Sveriges kemiska industrikontor införskaffat yttrande i ärendet.

Industrikontoret har i huvudsak anfört följande:

Industrikontoret har intet att erinra mot att accelerators och antioxidationsmedel, vilka äro avsedda att användas uteslutande inom gummiindustrien och vilka ej äro föremål för inhemsk tillverkning, kunna införas till riket utan erläggande av tullavgift. I enlighet härmed synes för närvarande tullfrihet kunna fastställas för samtliga till tulltaxenummer 223 hänförliga produkter, vilka äro avsedda att användas uteslutande såsom accelerators eller antioxidationsmedel inom gummiindustrien, med undantag av hexametylentetramin. Sistnämnda vara tillverkas nämligen sedan gammalt inom landet och har alltjämt användning för sagda ändamål.

Industrikontoret vill emellertid framhålla, att vid den nu med statsunderstöd påbörjade högtrycksbehandlingen av ved en del produkter torde komma att erhållas i större mängd, vilka kunna finna användning som råvara för tillverkning av vissa accelerators. Med hänsyn till betydelsen för landet av att denna nya industri kommer till stånd och blir ekonomiskt bärkraftig, anser sig Industrikontoret kunna utgå från att här avsedda accelerators på nytt bliva tullbeskattade genom särskilt beslut från statsmakternas sida, om inhemsk tillverkning av desamma skulle upptagas.

Vad beträffar sättet för genomförandet av den föreslagna tullfriheten har i motionen föreslagits ett tillägg till tulltaxenummer 206, enligt vilket accelerators och antioxidationsmedel för gummiindustrien skulle förklaras tullfria. Industrikontoret finner denna väg ur flera synpunkter mindre lämplig. Motionärens förslag skulle kräva undantag ej endast för hexametylentetramin utan även för ammoniak, vilken vara är föremål för inhemsk tillverkning och åtminstone tidigare använts inom gummiindustrien, samt möjligen även för andra varor, vilka i likhet med ammoniak ej hänföras till tulltaxenummer

223. Det synes såvitt möjligt böra undvikas, att en och samma vara hänföres till olika tulltaxenummer beroende på användningssättet. Industrikontoret får slutligen ifrågasätta, om den i motionen föreslagna åtgärden skulle innebära garanti för att endast de varor, som verkligen komma till användning som acceleratorer eller antioxidationsmedel, skulle komma i åtnjutande av tullfriheten.

Industrikontoret får därför hemställa, att motionens syfte tillgodoses på så sätt, att till tulltaxenummer 223 fogas en anmärkning, innebärande att för till detta nummer hänförliga varor, med undantag av hexametylentetramin, vilka uteslutande äro avsedda såsom acceleratorer eller antioxidationsmedel inom gummiindustrien, tull icke skall utgå, ävensom att i § 20 av tillämpningsföreskrifterna till tulltaxan stadgas särskilda villkor för dylik tullfrihet.

Kommerskollegium och generaltullstyrelsen hava yttrat följande:

Såsom framhålles av kemiska industrikontoret tillverkas, med ett undantag, varorna i fråga icke inom landet. De av industrikontoret omnämnda statsunderstödda försöken med högtrycksbehandling av ved för utvinnande bland annat av råvaror för produkter av ifrågavarande slag försiggå hos Skånska ättikfabriken, aktiebolag, i Perstorp. Vissa lovande preliminära resultat lära enligt meddelanden under hand redan hava uppnåtts, men processen i fråga torde tillsvidare befinna sig på ett sådant stadium, att möjligheterna för drift i industriell skala knappast ännu kunna med säkerhet bedömas. För närvarande och då det vid nämnda process närmast skulle vara fråga endast om råvaror för tillverkning av vissa acceleratorer synes hänsyn i detta sammanhang ej behöva tagas till, huruvida och i vad mån de produkter av ifrågavarande slag, som eventuellt komma att utöver vad nu sker tillverkas inom landet, kunna vara i behov av tullskydd.

I och för sig torde kostnaderna för acceleratorer och antioxidationsmedel spela en rätt underordnad roll i fråga om tillverkningspriset. Den år 1919 tillsatta Tull- och traktatkommittén uttalar som sin åsikt (Statens off. utredn. 1924: 38, sid. 249), att tullarna å kemikalier äro för kautschukindustrien betydelselösa. Emellertid framhålles av kommittén, att kautschukens bearbetning med lämpliga kemikalieblandningar vore av avgörande betydelse för kvaliteten, vilket uttalande torde i viss mån få anses tillämpligt även på nu ifrågavarande, såsom acceleratorer o. s. v. använda kemiska produkter. Även om tullbelastningen å dessa ej är av större och mera avgörande betydelse för gummivaruindustrien borde enligt ämbetsverkens mening hinder ej möta mot att föreliggande framställning vinner tillmötesgående, särskilt som vissa tidigare och i någon utsträckning kanske alltjämt för samma ändamål använda oorganiska kemiska produkter äro tullfria.

Handelsstatistiken är på denna punkt icke tillräckligt specificerad för att medgiva ett konstaterande av, vilken roll tullen å varorna i fråga spelar ur statsfinansiell synpunkt, men ämbetsverken anse sig dock kunna utgå från att den är obetydlig.

Ämbetsverken finna sig därför kunna tillstyrka tullfrihet för ifrågavarande, inom gummivaruindustrien använda acceleratorer och antioxidationsmedel.

Beträffande den i samband därmed erforderliga ändringen i tulltaxan finna ämbetsverken det i motionen intagna förslaget mindre lämpligt och förorda, att i stället till tulltaxenummer 223, statistiskt nummer 540 fogas en anmärkning av följande lydelse:

Anm. För kemiska preparat, ej särskilt nämnda, andra än hexametylentetramin, vilka äro avsedda uteslutande för användning såsom acceleratorer eller antioxidationsmedel inom gummivaruindustrien, skall tull icke utgå.

I en till utskottet ingiven skrift har *Helsingborgs gummifabriks aktiebolag* hemställt om bifall till det av Sveriges kemiska industrikontor och ämbetsverken framställda förslag samt därvid bland annat uppgivit, att vid gummifabrikerna i Hälsingborg, Malmö och Trälleborg tullen å därstädes använda accelerators och antioxidationsmedel under de två senaste åren belöpt sig till omkring 30,000 kronor för år. Därjämte har *Skånska ättikfabriken, aktiebolag* i ett utskottet tillhandakommet meddelande förklarar, att bolaget ej hade någon invändning att framställa mot införande av tullfrihet å sådana ämnen, vilka ej tillverkas inom landet och som funnit större användning, detta dock under den uttryckliga förutsättning att en nyupptagen tillverkning av dylika produkter kan påräkna rimligt skydd åtminstone under tillverkningens första skede.

Utskottet. Med beaktande av vad i de avgivna yttrandena anförts finner sig utskottet böra tillstyrka ämbetsverkens förslag. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II: 446 av herr Leffler, besluta, att till nr 223 i gällande tulltaxa skall från och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, fogas en anmärkning av följande lydelse:

Anm. För kemiska preparat, ej särskilt nämnda, andra än hexametylentetramin, vilka äro avsedda uteslutande för användning såsom accelerators eller antioxidationsmedel inom gummivaruindustrien, skall tull icke utgå.

Stockholm den 23 april 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärg i Katrineholm, Jönsson, Ericson i Göteborga, Hansén, Nilsson i Landeryd, Hjalmarsson, friherre Lagerfelt, Lithander, Lövgren i Boden, Björklund, Nylander i Stockholm, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Sjö Dahl, Berg i Karlskrona, Werner i Hultsfred, Andersson i Dunker och Hagberg i Malmö.

Reservation

av herrar *Hjalmarsson*, *Lövgren* i Boden och *Berg* i Karlskrona, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Såvitt framgår av de uppgifter, som stått till utskottets förfogande, motsvarar den nuvarande tullen å ifrågavarande acceleratorer och antioxidationsmedel i genomsnitt mindre än 0.2 procent av den sammanlagda produktionsvärdet inom de företag, varom här är fråga. Då en dylik tullbelastning icke kan vara av nämnvärd betydelse för industrien särskilt med hänsyn till det tullskydd denna åtnjuter, finner sig utskottet i frågans nuvarande läge icke böra förorda vidtagandet av åtgärd i motionens syfte. Utskottet hemställer därför,

att motionen II: 446 av herr *Leffler*, om införande av tullfrihet för acceleratorer och antioxidationsmedel för gummiindustrien, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»